

THƯỢNG TỌA THÍCH VIÊN THÀNH (1950 - 2002) VỚI ĐẠO PHÁP VÀ DÂN TỘC

THƯỢNG TỌA THÍCH MINH HIỀN

1. Thân thế

Thượng tọa Thích Viên Thành, thế danh Phùng Xuân Đào, sinh ngày 15 tháng 7 năm 1950 (01/6/Canh Dần) tại làng Thượng Cát, huyện Từ Liêm, thành phố Hà Nội. Thân phụ là cụ ông Phùng Xuân Chỉ, thân mẫu là cụ bà Nguyễn Thị Thìn.

Các chức vụ cố Thượng tọa Thích Viên Thành đã đảm nhiệm:

- Ủy viên thường trực Hội đồng Trị sự Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam.
- Phó Trưởng ban Ban Giáo dục Tăng Ni, Phó Trưởng ban Ban Văn hóa, Phó Trưởng ban Ban Từ thiện xã hội Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam.
- Phó Trưởng ban thường trực Tỉnh hội Phật giáo Hà Tây.
- Trưởng ban trị sự Phật giáo tỉnh Phú Thọ.
- Phó Hiệu trưởng thường trực Trường Trung cấp Phật học tỉnh Hà Tây.
- Đại biểu Hội đồng Nhân dân tỉnh Hà Tây.
- Ủy viên Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh Hà Tây.
- Trụ trì Chùa Hương và Chùa Thầy tỉnh Hà Tây.

2. Xuất gia tu học

Xuất gia

Khi Thượng tọa Thích Viên Thành chưa tròn một tuổi thì thân phụ đã sớm quy Tây Phương. Ngài chỉ còn dựa vào tình thương yêu của thân mẫu và sự đùm bọc của bà nội cùng bà con lối xóm. Cảnh sinh li tử biệt ấy đã làm cho Ngài sớm nhận ra lẽ vô thường của kiếp người, noi

gương hai người cô ruột là sư cụ Đàm Mậu và sư cụ Đàm Ngọ, trụ trì Chùa Bi, tỉnh Vĩnh Phúc, Thượng tọa quyết xuất gia cầu Đạo vào năm 12 tuổi. Năm 15 tuổi, Ngài được Sư tổ Thích Thanh Chân, động chủ Hương Tích đời thứ 10, xã Hương Sơn, huyện Mỹ Đức, tỉnh Hà Tây (nay thuộc Tp. Hà Nội) thu nhận làm đệ tử.

Năm 19 tuổi, Ngài được Hòa thượng Bản Sư cho thụ giới Sa Di. Sau khi thụ giới Sa Di, Thượng tọa càng tỏ ra tinh tiến hành Đạo nên năm 1972, Ngài được dâng đàn thụ Cụ túc, viên mãn Tam đàn Giới pháp tại Tỉnh hội Phật giáo tỉnh Hà Sơn Bình (cũ).

Tu học

Nhận thấy Thượng tọa Thích Viên Thành có trí cầu học, siêng năng đèn sách, Hòa thượng Bản Sư kì vọng Ngài sẽ là Pháp khí trong Đạo sau này nên đã cho phép Thượng tọa xuống núi, theo học lớp Trung cấp Phật học tại chùa Quảng Bá và Quán Sứ, Hà Nội niên khoá 1973 - 1976. Trong thời gian theo học tại chùa Quán Sứ, Thượng tọa không những xuất sắc về mặt học vấn mà còn tinh nghiêm về mặt Giới luật nên khi tốt nghiệp, được Giáo hội tuyển chọn vào trường Cao Cấp Phật học Việt Nam (nay là Học viện Phật giáo Việt Nam tại Hà Nội) khoá I, niên khoá 1981 - 1985.

Năm 1985 tốt nghiệp trường Cao cấp Phật học Việt Nam, Thượng tọa trở về chốn Tổ phụng sự Tam Bảo và bắt đầu

dẫn thân vào con đường hoàng dương Phật pháp.

3. Hoàng dương Phật pháp

Phật sự

Sau khi rời ghế trường Phật học, Thượng tọa Thích Viên Thành nguyện làm sứ giả của Như Lai, đem ánh sáng từ bi và trí tuệ của đức Phật thấp sáng thế gian này bằng tinh thần vô úy vị tha. Ngài luôn quan tâm đến việc đào tạo, giáo dục thế hệ Tăng Ni trẻ, coi đó là việc báo đáp thâm ân của chư Phật một cách thiết thực nhất. Vì vậy, Ngài được cung thỉnh làm Giáo thụ của trường Trung cấp Phật học cũng như Học viện Phật giáo Việt Nam tại Hà Nội.

Năm 1984, ngay khi còn theo học trường Cao cấp Phật học Việt Nam, đáp lời thỉnh cầu tha thiết của chính quyền và nhân dân địa phương, Thượng tọa về nhận Chùa Thầy - Thánh tích của Thiên sư Từ Đạo Hạnh.

Năm 1985, với giới đức trang nghiêm và hạnh nguyện từ bi vô ngại, Ngài đã được Sư Tổ tức Hoà thượng Thích Thanh Chân tin tưởng trao truyền kế đăng Động chủ Hương Tích.

Năm 1987, tại Đại hội Phật giáo Việt Nam nhiệm kỳ III, Ngài được tấn phong giáo phẩm Thượng tọa và được suy cử vào Hội đồng trị sự Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam.

Tại Đại hội nhiệm kỳ III Tỉnh hội Phật giáo Hà Tây, Thượng tọa Thích Viên Thành được bầu là Phó Trưởng ban Ban Trị sự kiêm Chánh thư ký Tỉnh hội.

Để tiếp dẫn hậu lai, báo Phật ân đức, năm 1991, Thượng tọa đã cùng Chư tôn đức trong Ban Trị sự thành lập trường Trung cấp Phật học tỉnh Hà Tây và Ngài được giao trọng trách làm Phó Hiệu trưởng thường trực của Trường.

Trong các Đại giới đàn được tổ chức tại Hà Tây, Thượng tọa Thích Viên

Thành đều được cung thỉnh làm Thầy Tôn chứng và Thầy Yết Ma.

Năm 1993, Ngài được bầu làm Ủy viên thường trực Hội đồng Trị sự Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam, đồng thời làm Phó Trưởng ban Ban Từ thiện Trung ương và Ủy viên Ban Hoàng pháp Trung ương.

Năm 1995, nhận ấn chỉ của đức Pháp chủ Je Khenpo - Bhutan và là truyền nhân đầu tiên dòng Drukpa - Bhutan tại Việt Nam.

Năm 1998, Chùa Thầy được chọn làm Đạo tràng An cư kết hạ của tỉnh Hà Tây, Thượng tọa được suy tôn ngôi Đường Chủ của trường hạ cho đến khi viên tịch.

Từ năm 1998, Thượng tọa được suy cử chức vụ Phó Trưởng ban Ban Giáo dục Tăng Ni Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam, Trưởng ban Trị sự tỉnh Phú Thọ.

Để báo đáp công ơn Thầy Tổ và trang nghiêm ngôi Tam Bảo, cùng với cương vị trụ trì Chùa Hương, Thượng tọa đã đảm nhận chức vụ Trưởng ban xây dựng phục chế và tôn tạo Chùa Hương vào tháng 3 năm 1989 (năm 1947 chùa Thiên Trù đã bị giặc Pháp phá hủy hoàn toàn). Ngài đã cùng với các cơ quan hữu quan, Phật tử và nhân dân địa phương trùng tu ngôi Đại hùng bảo điện, Tổ đường, Hương Thủy Điện, v.v... Chỉ sau hơn 10 năm, quần thể di tích danh lam Chùa Hương được uy nghiêm tráng lệ như ngày nay phần lớn là nhờ công sức của Thượng tọa Thích Viên Thành.

Đồng thời Thượng tọa còn kiêm nhiệm trụ trì Chùa Thầy, xã Sài Sơn, huyện Quốc Oai, tỉnh Hà Tây (nay thuộc Tp. Hà Nội). Nơi đây Thượng tọa đã tu bổ nhiều hạng mục công trình, duy trì phát triển Thánh tích Chùa Thầy ngày một trang nghiêm hơn. Cũng chính nơi đây với tâm nguyện hành trì Mật giáo, Thượng tọa đã khơi sáng lại ngọn đèn truyền thừa Mật tông vốn đã được khởi lập bởi đức Thánh tổ Từ Đạo Hạnh cách đây gần một nghìn năm về trước.

Tiếp chúng độ nhân, xúc dưỡng đệ tử là mối ưu tư mà Thượng tọa quan tâm. Trong gần 20 năm, Thượng tọa đã có gần 100 đệ tử xuất gia và trưởng thành đảm trách các chức vụ trong Giáo hội cũng như tại các tỉnh, thành phía Bắc.

Suốt đời, Thượng tọa luôn tâm niệm: Chỉ có trí tuệ mới là sự nghiệp chân chính của người xuất gia nên khi về đến Phương trường là Ngài tập trung vào việc nghiên cứu, trước tác, dịch thuật. Ngoài các bài viết được đăng trên các báo và tạp chí, Ngài còn để lại nhiều tác phẩm, dịch phẩm như sau:

1. Đại bi Nghi Quy
2. Chuẩn đề Nghi Quy
3. Lục độ Ta Ra
4. Du già Nghi Quy
5. Lục đạo tập
6. Truy môn cảnh huấn
7. Bút kí bên cửa trúc
8. Khóa lễ Phổ Môn
9. Lược sử các tông phái Phật giáo
10. Xuân thu lễ tụng
11. Giới Phạm vông
12. Chùa Hương ngày nay
13. Danh thắng Chùa Thấy
14. Truyện Phật Bà Chùa Hương
15. Quan Âm Thị Kính
16. Kỉ niệm Chùa Hương
17. Văn khấn Nôm truyền thống
18. Bầu trời cảnh Bụt
19. Bức tranh quê hương
20. Thuyên môn thi kí.

Công tác xã hội

Tuy phải điều hành Phật sự tại hai đại danh lam lớn là Chùa Hương và Chùa Thấy, lại nhận lãnh các chức vụ của Phật giáo tỉnh nhà cũng như của Giáo hội Phật giáo Việt Nam song Thượng tọa còn tích cực tham gia các hoạt động xã hội tại địa phương. Ở cương vị nào Thượng tọa Thích Viên Thành cũng đều tận tâm, tận lực nêu tấm gương tiêu biểu để tốt đạo đẹp đời. Ngài nhận lãnh các công việc, các chức vụ chỉ vì lợi ích cho số đông, cho đồng bào và dân tộc. Thượng tọa từng tham gia đại

biểu Hội đồng nhân dân xã Hương Sơn, Hội đồng Nhân dân huyện Mỹ Đức và từ năm 1994, Thượng tọa là Đại biểu Hội đồng Nhân dân tỉnh khoá V, VI và VII. Vào đời bằng hạnh nguyện Bồ tát, Thượng tọa đã tham gia tích cực các công tác từ thiện xã hội để đem lại an lạc, hạnh phúc cho nhân sinh.

Do những công lao đóng góp cho Đạo pháp và Dân tộc, Ngài đã được Đảng, Nhà nước và Giáo hội tặng thưởng nhiều huân, huy chương như: Huân chương Lao động hạng Ba; Huy chương vì sự nghiệp Đại đoàn kết dân tộc; Huy chương vì sự nghiệp bảo tồn văn hoá dân tộc; Huy chương vì sự nghiệp nhân đạo v.v.,...

4. Viên tịch

Với sở học uyên thâm giới đức trang nghiêm, từ bi vô lượng, những tướng Thượng tọa Thích Viên Thành còn trụ thế lâu hơn để hướng dẫn Tăng Ni và Phật tử trên con đường tìm về bến Giác. Nào ngờ cơn bạo bệnh chợt đến, Thượng tọa thuận lẽ vô thường trả tấm thân tứ đại lại cho trần gian mộng ảo để trở về thế giới vô tung bất sinh bất diệt vào lúc 18 giờ 40 phút ngày 31 tháng 5 năm 2002 (tức ngày 20/4/Nhâm Ngọ), trụ thế 53 năm, hạ lạp 32 năm.

Năm mươi ba năm tuy ngắn ngủi nhưng Thượng tọa Thích Viên Thành đã sống một cách trọn vẹn, đầy ý nghĩa, đã hiến trọn cả cuộc đời cho Đạo pháp, cho Dân tộc. Hạnh nguyện vô ngã, vị tha của Thượng tọa luôn luôn là tấm gương sáng, là ngọn tuệ đăng chiếu soi cho Tăng Ni, Phật tử hôm nay và mãi mãi về sau.

Thành đại nguyện tương ưng Tam mật

Viên quang tâm chân tính Nhị đế

Nam mô Hương Tích Sơn môn Đệ thập nhất Tổ, Chân Tịnh bảo tháp Ma-ha Samôn Tử-khiêu Bồ tát giới A Xà Lê Đại Sư pháp danh Thích Viên Thành, pháp hiệu Thuần Hòa, tự Nguyệt Trí giác linh Thuyên tọa hạ./.